

Donkergrijs theater dat klaagt en zaagt? Ja, graag!

RECENSIE THEATER *De miskenden* is visueel niet vernieuwend, maar geestig en scherp is de tekst des te meer. Zeker in de mond van twee rasacteurs.

Met grootse kwesties weet Stefaan Van Brabandt wel raad: met *Socrates*, *Marx*, *Spinoza* en *Sartre & De Beauvoir* vertimmerde hij filosofie al tot bekroond teksttheater, in november volgt *Schopenhauer*. Voor Lazarus schreef hij nu *De miskenden*, een dialoog tussen twee verzuurde mannen voor wie de aftakeling is ingezet. Ze reflecteren over de lamentabele staat van de kunst, de wereld en zichzelf. Geen zin in? Ga toch kijken, want ze schieten raak.

“Geen gezelschap is aangenamer dan alleen zijn: vaak voelen we ons eenzamer onder de mensen dan alleen in onze kamer”, schreef Henry David Thoreau. Het is het motto van Marc Vanneste (Günther Lesage). Hij, de misbegrepen kunstenaar die dan maar met opgetrokken neus docent is geworden, spreekt een keer per maand af met oud-student en vriend Kris Dhondt (Greg Timmermans). Die joeg wel zijn dromen na, maar – aan zijn sjofele sweater te zien – met wisselend succes.

Günther Lesage en Greg Timmermans.

© Raymond Mallentjer

Aan de formicatafel praten de miskenden over werk en leven, over verloren liefde en talent, met steeds dezelfde cynische conclusies. De media, de politiek, kunst, de wereld, Mares prostaat: alles is in verval.

Pedant trekt Marc van leer tegen het “verstikkende middenklassengeleuter” op zijn mufte academie, tegen de pseudo-intellectuelen van de *bionadebrigade* met hun “edelkitsch”, en tegen de “Klaragepensioneerden”. Het publiek? Lamme, smaakloze schapen. De kunstwereld? Een potserlijke poppenkast. Kunstenaars? Pas-toors. Critici? Kneuterige onbenullen. Musea? Kermissen. “Iedereen trapt erin”, broemt Marc, behalve hijzelf natuurlijk.

Rake oneliners en grote denkers

Het bittere cultuursnobisme van Marc en Kris bulkt van de contradicties: ze verachten alles en iedereen, maar ze willen niets liever dan erbij te horen. Die herkenbare dubbelzinnigheid wordt prachtig belichaamd door de fijnbesnaarde Timmermans. Wat hij ook brengt, hij blijft openhartig, eerlijk en o zo ludiek. Over het metier van tekstbehandeling hoeft je hem en Lesage trouwens niets te leren. De mannen

zijn buitenstaanders die zich niet thuis voelen in de wereld en dat eigenlijk ook niet willen.

“Wandelen door Vlaanderen is wandelen door wansmaak”, of “Iedereen wenst je succes tot je het hebt”: aan rake oneliners is er bij Van Brabandt nooit gebrek. Ook in *De miskenden* vermengt hij die met grote denkers: we horen flarden Bukowski, Bourdieu, Einstein en Plato.

Visueel is *De miskenden* niet vernieuwend, alleen de tekst spreekt. En hoe meer je inhoudelijk afgezaagd pessimisme typt, hoe meer je er natuurlijk zelf mee gaat flirten. Toch slaagt *De miskenden* er wonderwel in de zwartkijkerij en eigenwaan te ballen in een scherpzinnige en geestige tekst.

Op het eind klaart het op. Vriendschap en kunst zijn voor de twee een reddingsboei. En zelf denk je: wie op anderen neer kijkt, zoekt eigenlijk duizend-en-een-redenen om op zichzelf neer te kijken.

Floris Baeke

De miskenden

Lazarus & Stefaan Van Brabandt
Tot 18/5 op tournee, www.theaterarsenaal.be
★★★★☆